

गाथिनो विश्वामित्रः। इन्द्रः। त्रिष्टुप्

इन्द्रः स्वाहा पिबतु यस्य सोम आगत्या तुम्रो वृषभो मरुत्वान्।

ओरुव्यचाः पृणतामेभिरन्नैरास्य हविस्तन्वः१ः काममृध्याः ॥ ३.०५०.०१

यस्य- यदर्थम्। सोमः- रसः कल्पितः। इन्द्रः- स परमेश्वरः। आगत्य। स्वाहा- शोभनाह्वानसमेतं
रसम्। पिबतु- अनुभवतु। तुम्रः- रक्षसां हिंसकः। वृषभः- वर्षकः। मरुत्वान्- प्राणवान्।
उरुव्यचाः- विस्तीर्णः। एभिः- इमैः। अन्नैः- हव्यैः। आ पृणताम्- पूरयतु। अस्य- एतस्य।
हविः- हव्यम्। तन्वः- देहस्य। कामम्। आ- समन्तात्। ऋध्यात्- पूरयतु ॥१॥

आ ते सपर्यु जवसे युनज्मि ययोरनु प्रदिवः श्रुष्टिमावः।

इह त्वा धेयुर्हरयः सुशिप्र पिबा त्वस्य सुषुतस्य चारोः ॥ ३.०५०.०२

प्रदिवः- विद्वान् सन्। ययोः। श्रुष्टिम्- वेगम्। अनु आवः- अनुगच्छसि। ते- तव। सपर्यु- तौ
परिचारकावश्चौ प्राणप्रतीकौ। जवसे- वेगाय। युनज्मि- योजयामि। सुशिप्र- शोभनप्राण। त्वा-
भवन्तम्। इह- अत्र। हरयः- आकर्षणशक्तिप्रतीकाश्वाः। धेयुः- धारयेयुः। अस्य- एतम्।
सुसुतस्य- सुष्ठु निष्पादितम्। चारोः- कल्याणं रसम्। पिब- अनुभव ॥२॥

गोभिर्मिमिक्षुं दधिरे सुपारमिन्द्रं ज्यैष्ठ्याय धायसे गृणानाः।

मन्दानः सोमं पपिवाँ ऋजीषिन्समस्मभ्यं पुरुधा गा इषण्य ॥ ३.०५०.०३

मिमिक्षुम्- वर्षितुमिच्छन्तम्। सुपारम्- तारकम्। इन्द्रम्- परमेश्वरम्। ज्यैष्ठ्याय- प्राधान्याय।
धायसे- धारणाय। गृणानाः- स्तुवन्तः। गोभिः- चिद्रश्मिभिः। दधिरे- धृतवन्तः। मन्दानः-
तुष्यन्। सोमम्- रसम्। पपिवान्- अन्वभवः। ऋजीषिन्- सत्य। अस्मभ्यम्- नः। पुरुधा-
बहुधा। गाः- चिद्रश्मीन्। इषण्य- प्रेरय ॥३॥

इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैश्चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च।

स्वर्यवो मतिभिस्तुभ्यं विप्रा इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन् ॥ ३.०५०.०४

गोभिः- चिद्रश्मिभिः। अश्वैः- प्राणैः। इमम्- एताम्। कामम्- इच्छाम्। मन्दय- पूरय।

चन्द्रवता- आह्लादकारिण्या। राधसा- सिद्ध्या। पप्रथः- प्रख्यापय। स्वर्यवः- स्वर्गकामाः। विप्राः-

मेधाविनः। कुशिकासः- लब्धभूमिकाः। तुभ्यम्। इन्द्राय। मतिभिः- मननैः। वाहः- मन्त्रम्।

अक्रन्- कृतवन्तः ॥४॥

शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।

शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥ ३.०५०.०५

पूर्वं व्याख्यातम् ॥५॥

Dr. Ranganatha